

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2011. gada 26. novembris – 2. decembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 45 (1223)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Valters Nollendorfs saņem Ministru kabineta balvu

Svinīgā ceremonijā 17. novembrī Ministru prezidents Valdis Dombrovskis pasniedza valdības augstāko apbalvojumu Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdim Valteram Nollendorfam par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas vēsturiskās atmiņas saglabāšanā, populārizējot zināšanas un veicinot izpratni par Latvijas vēsturi Latvijā un ārvalstīs.

V. Nollendorfs devis nenovērtējamu ieguldījumu Okupācijas muzeja nākotnes vīzijas veidošanā un muzeja attīstības nodrošināšanā. Kopš 2004. gada viņa galvenais uzdevums ir bijis vadīt Okupācijas muzeja *Nākotnes Nama* projektu: ēkas paplašināšanas un pārbūves plānošanu un celtniecību, jaunas muzeja ekspozīcijas izveidi un tam nepieciešamo līdzekļu piesaistišanu. Ar V. Nollendorfa brīvprātīgo un pašizlīdzīgo darbu muzejam izdevies piesaistīt ievērojamu ārvalstu ziedotāju atbalstu.

Līdztekus tam V. Nollendorfs vadījis vairākus simtus oficiālo ārvalstu viesu delegāciju muzejā, skaidrojot Latvijas okupācijas vēsturi un okupācijas sekas, neskaitāmas reizes pārstāvējis Okupācijas muzeju starptautiskās zinātniskās konferencēs, ir bijis daudzu grāmatu redaktors un publikāciju autors. Kopš 1998.



Valters Nollendorfs

gada darbojies Latvijas Vēsturnieku komisijā. 1997. gadā apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Latvijas Okupācijas muzejs ir privāts muzejs, kuŗa darbību nodrošina nevalsts organizācija ar sabiedrības labuma statusu - Okupācijas muzeja biedrība. Latvijas valsts nodrošina muzeju ar ēku. Apmēram 90% muzeja finansējuma ir atbalstītāju un apmeklētāju ziedojumi.

MK balvu - Ls 5000,- Valters Nollendorfs nolēmis ziedot Okupācijas muzeja *Nākotnes namam*.

AR SKATU NĀKOTNĒ

LNPL prezidija sēdes dalībnieki "Straumēnos" šā gada 8. oktobrī sniedza ziņojumus par savām aktivitātēm kopš iepriekšējās sēdes 23. jūnijā un pārrunāja pienākumus, kas veicami tuvākā un tālākā nākotnē. Iepriekšējos mēnešos bijusi liela rosība: prezidija un padomes locekļi piedalījušies sēdēs un sanāksmēs, organizējuši un apmeklējuši sarīkojumus, bijuši talcīnieki tautas nobalsojuma un 11. Saeimas vēlēšanu komisijai. Pozitīvi soļi nākotnes virzienā ir Latvijas valdības vēlme attīstīt konstruktīvu sadarbību ar emigrācijas un diasporas tautiešiem,

Eiropas latviešu apvienības (ELA) aktivizēšanās, pārkārtojumi LNPL Izglītības nozarē un dokumentu sakārtošana Latviešu dokumentācijas centra (LDC) archīvā "Straumēnos" (agrāk DVF Latviešu kultūras vērtību krātuve - LKVK).

Rīgā 16. jūlijā notika Izglītības ministrijas organizētā sanāksme "prāta vētra", temats "Latviešu emigrācijas un diasporas problēmatika un risinājumi". Sanāksmē piedalījās kultūras ministre Sarmīte Ēlerte, CVK priekšsēdis Arnis Cimdars un citas valdības

amatpersonas. Eiropas latviešu pārstāvēja Dace Lutere-Timmele un Aldis Austers (ELA), Lilija Zobens un Māris Pūlis (LNPL) un citi, kas saistīti ar izglītības darbu ārpus Latvijas. Pārrunas risinājās divās darba grupās, rezultāti sakopoti memorandā. Tīks noslēgts trīspusējs sadarbības līgums diasporas jautājumos starp Ārlietu, Izglītības un zinātnes un Kultūras ministriju. Sēdes atreferējums BL Nr. 28. Darbs ir turpinājies (Alda Austeras raksts BL Nr. 40).

(Turpinājums 2. lpp.)

Svētku koncerts Štutgartes Mūzikas akadēmijā

"Latvija var!" - šos vārdus pilnā mērā varēja attiecināt uz latviešu jauniešiem, kuŗi kopā ar Štutgartes Mūzikas akadēmijas profesori Andru Dārziņu nororganizēja laba līmeņa svētku koncerta programmu tieši 18. novembra pēcpusdienā.

Programmā skanēja latviešu komponistu darbi. Kaut gan klausītājos bija arī vācu studenti, mācībspēki un dažu laulāto vācu tautības dzīvesbiedri, ieskanoties Emīla Dārziņa "Melancholiskajam valsim" Valda Bizuna un Dmitrija Hotčenko atskaņojumā vai Lūcijas Garūtas "Ieva ziedēja

ar ābeli" Karlinas Cīrules, Eduarda Vācieša, Guntas Cēses un Aleksandra Boroduļina, vai arī Jāzepa Mediņa "Sapņojums" Andras Dārziņas, Guntas Cēses un vācu tautības mūziķa Andreas Kerstena atskaņojumā, kā arī daudziem citiem skaņdarbiem, vairāk nekā divi simti klausītāju vienotā elpā iegrimā mūzikas burvībā.

Gan koncerts, gan pēc tam ar labu gaumi organizētā pieņemšana turpat Akadēmijas telpās ir reāls apliecinājums tam, cik veiksmīgi var sadarboties vecās un jaunās diasporas latvieši ārzemēs.

Prof. Andra Dārziņa ir dzimis Austrālijā, bet viņas laulātais draugs Pēteris Priedītis - Zviedrijā. Abi tagad strādā Vācijā, un Štutgartes skolās mācās viņu bērni - Laima un Māris, kuŗi brīvi runā latviski. Arī bērni palīdzēja vecākiem sarīkojuma organizēšanā. Kopīgi mājās cepuši svētku kļiņģeri.

Jauniešiem, kas atbraukuši no Latvijas studēt, izveidojušās siltas, draudzīgas attiecības ar vecāka gadagājuma tautiešiem, kuŗi Vācijā pavadījuši mūža lielāko daļu.

(Turpinājums 2. lpp.)

Jauno baltiešu mūziķu koncerts Londonā

Novembra pirmajā svētdienā Londonā, Karaliskajā Mūzikas akadēmijā, Baltiešu padomes Lielbritānijā izkārtojumā notika nu jau par gadskārtēju kļuvis jauno talantu koncerts. No astoņiem programmas atskaņotājiem trīs mākslinieces savu mūzikas studiju pamatus guvušas Latvijā: pianiste Angelina Kuzmina, flautiste Alisa Klimaska un vijolniece Kristīne Balanas.

Programmu atklāja Angelina Kuzmina ar Selgas Mencenes kompozīciju *Rudens vīzija ar nogrimušajiem zvaniem*. Komponiste dzimusi 1953. gadā, mācījusies Latvijas Mūzikas akadēmijā un ir komponējusi ap 200 skaņdarbu, galvenokārt korim. Iespaidi šajā ziņā varbūt gūti, mācoties pie profesora Paula Dambja, daudzu koŗa dziesmu autora.

Angelina Kuzmina studējusi Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijā, papildinājusies studijās Štutgartē, bet tagad Gildhallas mūzikas un drāmas skolā specializējas klavieŗu pavadījumā.

Flautiste Alisa Klimaska Angelinas Kuzminas klavieŗu pavadījumā atskaņoja Iana Klārka

Touching the Ether un Jāņa Mediņa 1953. gadā komponēto *Rapsodiju*, kuŗā cauri vijas latviešu tautasdziesmu motīvi.

Koncerta programmā jau otro reizi bija pārstāvēts klasiskā mūzikā retāk izmantots mūzikas instruments - akordeons, ko atskaņoja lietuviešu mākslinieks Martins Levickis. Jaunais mūziķis akordeonu sācis spēlēt jau trīs gadu vecumā, bet studijām nopietni pievērsies astoņu gadu vecumā. Koncerta programmai Martins Levickis bija izvēlējies ļoti iespaidīgo laikmetīgās mūzikas komponista Arnes Nordheima skaņdarbu *Flashing*, kuŗā tiešām netrūka „uzliesmojumu”, un tam pretstatā Domenico Skarlati *Sonāti*. Norvēģu komponista skaņdarbu pērn Londonā, Karaliskajā Festivāla aulā, savā programmā bija iekļāvusi arī akordeoniste no Latvijas Ksenija Sidorova un guva atzinīgas kritiķu atsauksmes. Daudzi atcerēsies Ksenijas uzstāšanos latviešu sarīkojumos Anglijā.

Koncerta nobeigumā 21 gadu vecā vijolniece Kristīne Balanas parādīja savu meistarību Roberta



Igaņu mākslinieces

Šumaņa *Romancē* Op94, Nr. 2 un Morisa Ravēla skaņdarbā japāņu pianista Tadaši Imala izcilā klavieŗu pavadījumā. Kristīne Balanas vijoli sākusi spēlēt septiņu gadu vecumā, studijas turpinājusi Emīla Dārziņa mūzikas skolā. Jau kopš 12 gadu vecuma vijolniece guvusi sekmes vairākos konkursos. Pašreiz Kris-

tīne beidzamo gadu studē Karaliskajā Mūzikas akadēmijā Londonā.

Nesen vijolniece kļuva par laureāti Starptautiskajā Rūdolfa Lipicera vijolnieku konkursā Itālijā, kuŗā piedalījās 49 dalībnieki no dažādām pasaules valstīm. Finālam bija izvirzīti tikai seši labākie no labākajiem - trīs

no Krievijas, viens no Vācijas, viens no Albānijas un Kristīne no Latvijas. Pagājušajā gadā jaunā vijolniece ieguva 2. vietu Bacha konkursā Londonā. Latviešu vārds mūzikas pasaulē ir ļoti pazīstams un viņu talants augsti novērtēts.

Bija gandarijums, redzot, ka ar katru gadu pieaug koncerta apmeklētāju skaits, jo tas ir liels atbalsts jauniem māksliniekiem. Pēc koncerta Baltiešu padomes Lielbritānijā priekšsēde Andra Īsta (*East*) lūdza klātesošos kopā ar māksliniekiem pakavēties pie glāzes vīna, ko šim vakaram bija veltījušas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēstniecības Londonā. Savukārt ar pīrādziņiem cienāja Rovfantas mājas saimnieki.

Zigrīda Daškevica



(Turpināts no 1. lpp.)

Ar skatu nākotnē

Parīzē 10. un 11. septembrī notika ELA pilnsapulce, kurā pārrunāja "prāta vētrā" izteiktos ierosinājumus. Sēdi atklāja LR vēstniece Francijā Sanita Pavluta Deslandes un ELA priekšsēde Dace Lutere-Timmele. Sēdē piedalījās pārstāvji no 11 ELA biedru organizācijām un valsts amatpersonas. Par biedru uzņēma Latviešu biedrību Īrijā. Uzklauzīja ziņojumus un pārrunāja nākotnes darbību. Par ELA prezidija priekšsēdi ievēlēja Aldi Austeru (Latvija/Belģija), par vietnieci Daci Luteri-Timmeli (Vācija), kasieri Māri Pūli (Anglija); par locekļiem Mudīti Hoogland-Krastu (Zviedrija), Kārli

Briedi (Īrija), Juri Bergu (Francija). Par PBLA locekļiem ievēlēja Aldi Austeru, Daci Luteri-Timmeli un Lilju Zobens. Ieteica šīs vietas "rotēt", lai dotu iespēju piedalīties mazām zemēm. Klupšanas akmens ir finances, t.i., trīs lielām zemēm jāsedz mazo zemju dalības maksa. Nākamā pilnsapulce notiks 2012. gada septembrī Londonā. Nākamā prezidija sēde notiks Rīgā 7. decembrī, paredzētas pārrunas ar jauno kultūras ministri.

LNPL prezidija sēdē "Straumēnos" 8. oktobrī pārrunāja Izglītības nozares darbību. Notikusi sekmīga EVS Skrundā (25. jūl. - 7. aug.) ar 45 dalībniekiem, to

vadīja Izglītības nozares vadītāja Dace Pāvula. (Raksts BL Nr. 38 - 39.) Nākamā EVS notiks Staicele, Ziemeļvidzemē, 2012. gada vasarā. Kavējusies citu steidzamu darbu īstenošana. Nav sasaukta skolotāju un izglītības darbinieku sanāksme, lai plānotu izglītības darbu pilnīgi jaunus apstākļos. Vienīgā "vecā" skola ir Londonā. Pa visu Angliju kā sēnītes pēc lietus saradušās jaunas skoliņas, nodarbību grupiņas, kas darbojas katra par sevi. Ļoti nepieciešams skoliņu darbiniekiem tikties, iepazīties un pārrunāt pieredzi. Par Izglītības nozares vadītāju vienbalsīgi ievēlēja Māri Pūli (līdz šim referents sa-

biedrīkos jautājumos). Māris iecerējis nākamā gada sākumā saukt skolotāju un izglītības darbinieku sanāksmi, tiek plānota programma.

Liels kārtības darbs paveikts Lielbritānijas latviešu archīvā. LNPL Kultūras dokumentācijas nozares vadītāja Inese Auziņa-Smita ziņoja, ka četras bibliotēkāres no Latvijas un viena no Derbijas (Dace Ūdre) strādājušas LDC trīs nedēļas augustā. Darba rezultāts – pilns LDC inventāra saraksts (grāmatu katalogs un periodikas reģistrs), kā arī to grāmatu dubletu saraksts, kurās nopērkamas (bibliotēkām par brīvu). Dubletu sarakstu var saņemt, rakstot e-pastu inese.auzinasmita@gmail.com. Vasarā, vairākkārt būdama Latvijā, Auziņa-

Smita piedalījies Okupācijas muzeja biedrības sēdēs un tikusies ar darba grupu, kas veido projektu "Lielbritānijas latviešu sarīkojumu datu bāze". Atvaļinājuma laikā Fidži salās Fidži bibliotēkārū biedrībai nolasījusi ilustrētu referātu par notikumiem Latvijā kopš 1991. gada un par LDC attīstību.

Sēdi vadīja prezidija priekšsēdes vietnieks Pauls Zivtiņš, piedalījās priekšsēde, četri prezidija locekļi, septiņi padomes locekļi, BL pārstāve, Izglītības fonda priekšsēdis. Protokolēja Terēze Bogdanova. Katram sēdes dalībniekam līdz ar jau minēto bija isāks vai garāks ziņojums par paveikto un nākotnes iecerēm.

Dzidra Purmale

(Turpināts no 1. lpp.)

Svētku koncerts Štutgartes Mūzikas akadēmijā

Gunta Cēse, piemēram, dzīvo Māras Apel-Blūmiņas mājā. Atceros, kādā pirms gada Mārai piezvanīju un jautāju, vai uz laiku viņa varētu izpalīdzēt ar dzīvesvietu kādai studentei no Latvijas, atbilde bez kavēšanās bija saprotoša, - ja tāda vajadzība ir, tad jāizpalīdz! Un tā nu Guntai bez maksas ir "otrās mājas".

Var tikai apbrīnot Māras Apel-Blūmiņas dzīvesbiedru, pēc tautības vācieti, kas ar lielu entuziasmu "tur līdz" savai kundzei visos latviešu sarīkojumos. Šim svētku vakaram viņi, piemēram, bija divatā izcepuši vairāk nekā 300 spēka pīrādziņu un pagatavojuši varenu katlu ar zirņiem un speķi.

Pat piecus metrus garais Latvijas karogs, kas rotāja koncerta skatuvi, bija nācis no Apel-Blūmiņu ģimenes. Viņi to bija sataupījuši no savas meitas laulībām senā vācu pīlī.

Kur valda sirds siltums un vēlēšanās izstarot labestību, tur nav

dališanās "mūsējos" un "jūsējos". Arī archibiskaps Rozītis īsajā svētku uzrunā aicināja uz vienotību un kopīgu kalpošanu savai tautai, Tēvzemei un Dievam.

Kā jau pie īstiem latviešiem, kad atvadās un vēl nevar un nevar atvadīties, - līdz pat Akadēmijas slēgšanai, - ikviens un visu sirdis strāvoja kaut kas no tā īpašā siltuma, ko sauc par mājām. Mēs šodien vēl nezinām, cik ilgi katram no mums ikdiena ritēs citā malā, varbūt kādam sekos pārceļošana uz vēl tālākām zemēm? Laiku pa laikam var sastapt latviešu studentus, piemēram, Eduardu Vācieti, kas studē mūziku Oslo, bet saņēmis stipendiju viena gada studijām Vācijā. Mēs dzīvojam patiesi mainīgā pasaulē, un vienīgais "magnēts", kas mūs kā tautu var saturēt kopā, lai tā neizklistu kā putekli pasaules telpā, - ir labestība. Ne tāda, kuŗa kā auksta vara poga veras sarunbiedram



No kr.: Aleksandra Boroduļina, klavieres, Karline Cirule, soprāns, Gunta Cēse, soprāns, Andra Dārziņa, vijole, Dmitrijs Hotčenko, klavieres, Eduards Vācietis, baritons, Valdis Bizuns, trompete, Andreass Kerstens, klavieres, Eberhardus Leusers, klavieres

pretī aiz mākslīgā smaidā izmocītas grimases, bet dzīva un silta, cilvēcīga sirds.

Tikai tad var cerēt, ka agrāk vai vēlāk no tuviem un tāliem pasaulē ceļiem ar labu izglītību un pie-

redzi uz Latviju kopā ar saviem bērniem atgriezīsies jaunā paaudzē. Vera Rozīte

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

LATVIEŠU PALĪDZĪBAS KOMITEJA IR KĻUVUSI PAR ZVIEDRIJAS LATVIEŠU APVIENĪBU

Š.g. 22. oktobrī LPK padome sanāca kopā uz ārkārtas sēdi. Piedalījās 17 no 21 padomes locekļa. Bija paredzēti divi darba kārtības punkti – organizācijas vārda mai-

ņa un statūtu pirmā paragrafā nosprausto mērķu piemērošana jaunai organizācijai. Ar vārda maiņu vēlamies būt dabiska pulcēšanās vieta visiem, kuŗi vēlas tikties

ar tautiešiem un kuŗiem rūp sava latviskā identitāte. Tā radīsim organizācijas veidolu, kas atbilst šodienas latviešu kopienas vajadzībām, nezaudējot saiti ar jau pastāvošajām latviešu sabiedrības struktūrām.

2011. gads ir pašreizējās valdes trešais darbības gads. Pirmo gadu raksturoja valdes centieni formalizēt un pārkārtot organizācijas struktūru, lai tā atbilstu zviedru iestāžu prasībām, proti, darbībai jānotiek nodaļās, bet otrajā un trešajā gadā valdei bija jāpieskata, lai šī jaundibinātā struktūra atspoguļotos arī pašā darbībā. Centrālā valde uzņēmās savu lomu kā savu nodaļu administratīvais centrs. Mūsu sešas nodaļas darbojas kā neatkarīgas vienības.

Šos darbus pārvarējusi, valde pievērsās nākamajiem uzdevumiem, izvirzot trīs pamatvirzītes. Pirmkārt, pateicoties mūsu uzticīgajiem biedriem, varēsīm šogad jau otro reizi zviedru iestādēm sniegt pārskatu pēc jauniem noteikumiem.

Otrkārt, valde ir centusies norēgulēt ienākumu un izdevumu plūsmu, kas saistīta ar avīzes *Brīvā Latvija* izdošanu. *Brīvās Latvijas* jautājums šogad patiešām ir bijis degpunktā. 2010. gadā LPK ziedoja *BL* izdošanai ļoti lielu summu – gandrīz 65 000 kr. Š. g. padomes sēdē nolēma, ka valde nedrīkst ziedot *BL* vairāk kā 40 000 kr. bez padomes piekrišanas. Mēs nevaram turpmāk ziedot tik lielas summas avīzei, atņemot līdzekļus nodaļām. Ir pienācis laiks meklēt jaunu izdošanas modeli.

Treškārt, esam centusies no jauna atdzīvināt mūsu sabiedrisko un pilsonisko atbildību par saviem biedriem. Nenoliedzami, viens no LPK galvenajiem uzdevumiem ir informācijas piegāde saviem biedriem. 10. un 11. Saeimas vēlēšanu gados meklējām jaunus ceļus šī uzdevuma risināšanā. Esam varējuši īstenot daudzas mūsu ieceres. Vienlaikus jāatzīst, ka dažas ir palikušas neizpildītas. Mūsu elektroniskā telpa ir viena no šī gada priori-

tātēm, un esam sākuši iekārtot mājaslapu.

LPK bibliotēka ir bijis viens no Stokholmas latviešu sabiedriskajiem centriem. Ir nepieciešams no jauna pārvērtēt bibliotēkas nozīmi un tās lietojumu, meklējot jaunus ceļus un idejas. Līdz turpmākam bibliotēka ir atvērta katru trešdienu no 16.30 līdz 19.30.

Nobeigumā paziņojam, ka š.g. Ziemsvētku tirdziņš notiks parastajās telpās, Wallingatan 34, 5 tr., 18. decembrī no pulksten 12.00 līdz 17.00.

Zviedrijas Latviešu apvienības valde



VIESNĪCA "RADI UN DRAUGI" - JŪSU VIESNĪCA RĪGĀ!
72 labiekārtotas un mājīgas istabas (cena no 51EUR) / Bagātīgas brokastis iekļautas viesnīcas cenā / Konferenču zāle / Autostāvieta Vecrīgas centrā

Mārstāja iela 1, Rīga, LV1050, Latvija T:+371 67820200 F:+371 67820202 E:radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

Papildinājums

Papildinājums rakstam "Brīvā Latvija turas" (BL Nr.43, 2.lpp. 3. sleja).

"Digitālizācijas līgumu LPK vārdā parakstīja Vija Freimane, ZLNP vārdā Andrejs Leimanis." Dzidra Purmale atvainojas Zviedrijas kolēģam par kļūmi.

Neviens cits to nedarīs!

Grāmatizdevējs Jānis Oga sarunājas ar Gundegu Saulīti

Manam sarunu biedram ir divdesmit deviņi gadi, viņš ir grāmatu apgāda „Mansards” vadītājs, Latvijas Literātūras centra direktors, daudzu literārās dzīves aktivitāšu līdzdalībnieks. Taču pieļauju, ka daudzi lasītāji ar viņa vārdu sastapsies pirmo reizi. Tāpēc, sarunai sākoties, lūdzu, lai Jānis iepazīstina lasītājus ar sevi.

Pats galvenais ir tas, ka man vienmēr ir bijusi iespēja darīt to, kas patīk. Apsēstība ar presi un grāmatām bijusi kopš mazām dienām, sākot jau ar mājās izdotu žurnālu - rokrakstā, protams. Turpinājums bija skolas avīze, jau datorlaikmetā. Pirmais šīs avīzes numurs mūsu Rīgas 64. vidusskolā iznāca 1995. gadā. Kopā ar skolasbiedriem šo avīzi veidojām līdz pat 2000. gadam, kad skolu beidzām, un tad avīzi pārņēma citi. Tolaik tā bija atzīta par vienu no plašākajām un interesantākajām skolas avīzēm, divus gadus no vietas izdevās izdot pat reizi nedēļā.

Liela daļa ļaužu domāja, ka man jāiet studēt žurnālistiku. Viens no aktīvākajiem maniem skolas gadu līdzgaitniekiem Gusts Kikusts, kas tagad ar panākumiem strādā Latvijas Radio, tā izdarīja. Man bija skaidrs, ka iešu studēt uz filologiem. Daudzi mēģināja atrunāt, es nepieķāpos un nevienu mirkli neesmu to nožēlojis. Var jau būt, ka Filoloģijas fakultātē nokļuvu aiz slinkuma, jo katru gadu biju piedalījies vidusskolēnu domrakstu konkursā, biju pat dabūjis valsts mēroga godalgas. Bija tāds nosacījums, ka apbalvotie tiek uzņemti filologos bez iestājekāmēniem. Kāpēc kārtot eksāmenus, ja var tikt iekšā tāpat?

No otras puses – interese par grāmatām nāca no ģimenes. No mana krusttēva Zigmunda Skujiņa, kas bija mana tēta labākais draugs. Mans tētis (dzejnieks un ārsts Vitāls Oga, 1929-1984 – G.S.) aizgāja, kad man bija divi gadi, par viņu man pašam savu atmiņu nav, saskare ar tēti zināmā mērā ir bijusi caur Skujiņa ģimeni. Tā bez piespiešanas, bet ar labvēlīgām rekomendācijām literatūra bija kļuvusi par to, kas mani interesē visvairāk.

Taisot skolas avīzi, bija jāapgūst pietiekami daudz tehnisku iemaņu, nācās iepazīties ar datoriem. Maketēšanu, piemēram, iemācījies agrāk nekā strādāt ar tekstu Word-ā. Tāpēc varēju pretendēt uz tehniskiem darbiem un jau skolas laikā sāku strādāt par maketētāju avīzē *Būve Interjers*. Patiesības labad jāatzīstas, ka pats savu naudu sāku pelnīt jau kopš vienpadsmit gadu vecuma, tirgojot avīzes – ko gan citu! – *Rīgas Balsi* un *Vakara Ziņas* Vidzemes tirgū, tur man bija savas „kundes”.

Kad sāku studēt, pastrādāju arī reklāmas aģentūrā, bet tad vasarā radās iespēja aizbraukt uz Norvēģiju. Divus mēnešus biju viesstrādnieks, lasīju avenes un zemenes. Tas bija ārkārtīgi svētīgi, jo fiziskā darbā galva vienmēr ir brīva, var visu ko izdomāt. Atgriezies ar domu, ka nav ko nīkoties, jāķerās pie nopietniem darbiem. Sāku strādāt apgādā

„Atēna”, kas tobrīd paplašinājās latviešu literatūras izdevumu virzienā, mani pieņēma par atbildīgo šai jomā. Tolaik apgāds bija izaudzis, iznāca 2 – 3 grāmatas mēnesī, tas bija nopietns darbs. Tā turpinājās līdz 2005. gadam, kad „Atēna” izlēma pievērsties

sanāk, ka sēžu uz diviem krēsliem, taču ceru, ka tas nerada liekas problēmas.

Savā ziņā varbūt tā ir pat priekšrocība – visa literārā dzīve ir labi pārskatāma?

Kad sāku strādāt Literatūras centrā, es sapratu, ka mums ir

turpat piecdesmit latviešu prozistu. Ari klausītāju kļūst arvien vairāk. No intima festivāla šaurās telpās lasījumi pārvērtušies par plašu sarīkojumu. Šogad ir mazliet mainīti noteikumi, darbi jāiesūta iepriekš, eksperti tos vērtē, atlasa, un katrā sarīkojumā būs mazāks autoru skaits. Ar to domāts celt lasījumu kvalitātes līmeni, lai katrs rakstnieks pierāda, ka 15 minūtēs spēj nolasīt klasiska žanra paraugu – stāstu, noveli, romāna fragmentu vai eseju.

„Mansards” izdod latviešu literatūru, bet šis darbības lauks nemitīgi paplašinās, klajā nāk arvien jaunas grāmatas par teātri, kinomākslu, tēlotāju mākslu, dažādas monografijas. Tu pats saki „mums tas jāizdod”. Izskatās, ka šī pārlicība ir negrozāma.

Negribu aizvainot kolēģus, bet Latvijā nodarboties ar izdevējdarbību ir vērts tikai tad, ja grib izdot latviešu literatūru. Jo neviens cits to nekur neizdos. Protams, jāizdod arī tulkojumi, arī tie veido lasītāju izpratni un galu galā attīsta mūsu valodu. Bet pamats tomēr ir latviešu literatūra, ne tikai jauni darbi, bet arī kopoti raksti, izlases. Kaut gan šai ziņā mums visiem spārnī ir aplauzti, tas attiecas arī uz Skujiņa Rakstu projektu, – nav vairs tie laiki, kad cilvēki vēlas pirkt kopotus rakstus, arī bibliotēkām tie nav izdevīgi. Ja šādiem izdevumiem nav valsts atbalsta programmas, tie ir pavisam nerenabli.

Kā notiek izvēle – ko ir visvairāk izdot?

Mūsu laime, ka ir ļoti daudz cilvēku, kuŗi var dot padomu un ieteikt, ko isti izdot. Ir jāuztīcas arī mūsu pieredzējušiem tulkojājiem. Tā Juris Kronbergs un

dzamos gados izdotām grāmatām to izdevies pierādīt. Šogad esam izdevisi Annas Auziņas, Agra Ostupa, tāpat Baibas Bičoles un Juŗa Kronberga jaunāko dzejoļu grāmatas, iznākuši arī plašāki daiļrades sakopojumi Inŗīdai Viksnai, Voldemāram Avenam, Linardam Taunam.

Kā radās ideja izveidot grāmatu seriju „Trimdas māksla rakstos un attēlos”?

Mākslas vēsturnieks Māris Brancis šo seriju piedāvāja mūsu apgādam. Nu jau ir iznākušas divas grāmatas – Nikolaja Bulmaņa un Eleonoras Šturmas rakstu sakopojums, un varam teikt – serija ir iedibināta. Prieks, ka Latvijā par šīm grāmatām ir liela interese mākslas profesionāļu aprindās: tās lasa gan Mākslas akadēmijas studenti, gan mākslas teorētiķi, gan paši mākslinieki.

Tu šoruden piedalījies Amerikas mākslinieku saietā, kur notika Eleonoras Šturmas grāmatas atvēršanas svinības.

Tā bija ļoti jauka tikšanās. Daļu dalībnieku es jau pazinu, ar dažiem bijām sarakstījušies. Tā kā esmu piedalījies arī Nikolaja Bulmaņa grāmatas atvēršanā Toronto, biju pārsteigts, ka latviešiem svešumā nav bijusi pazīstama grāmatu atvēršanas tradīcija. Varbūt mums kopā būs izdevies iedibināt kaut ko jaunu – jaunai grāmatai veltītu sarīkojumu ar svinīgām runām, autora raksturojumu, ar nelielu lasījumu, uzrunām un neiztrūkstošo glāzi vīna.

Bija jauki pastāstīt, ko darām „Mansardā”, apgādam tā ir iespēja uzrunāt tagadējos vai iespējamos lasītājus. Arī autori paši – gan Nikolajs Bulmanis, gan Eleonora Šturma – bija dziļi saviļņoti.

Kas būs šīs grāmatu sērijas turpinājumā?



Jānis Oga kārtējās grāmatas atvēršanas svinībās

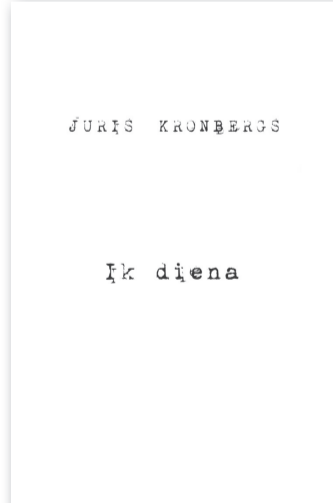
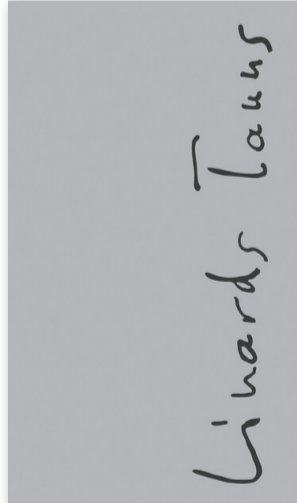
galvenokārt tulkotai un vēsturiskai literatūrai. Man tur vairs nebija interesanti. Bija arī aizsākts projekts ar Zigmunda Skujiņa Rakstiem, „Atēnas” apgādā izdota Skujiņa Rakstu ievadgrāmata „Bursana un tinte”, kas tika atzīta par gada labāko grāmatu gan satura, gan mākslinieciskā veidola ziņā. Man bija skaidrs – Rakstu projekts jāturpina. Turklāt, kā jau tas mēdz notikt, gribējās kaut ko pašam savu, neatkarīgu. Šie divi apstākļi saslēdzās, un kopā ar domubiedriem – Zigmunda Skujiņa meitu Ingu, tulkotāju Silviju Brici un viņas meitu Jutu – tika izveidots „Mansards”. Sākumā izdevām tikai Zigmunda Skujiņa darbus, līdzīgs gadījums vēsturē laikam ir tikai viens – apgāds „Kaija”, kas pag. gs. 30. gadu beigās tika radīts, lai izdotu Vili Lāci.

„Mansarda” pirmā grāmata iznāca 2005. gada pavasarī, sākums nebija viegls. Gan sākumā, gan šobrīd „Mansards” ir vaļasprieks; ja grib izdot to, kas patīk, tad ne uz kādu lielu peļņu cerēt nevar. Joprojām mums nav sava biroja, esam virtuāla izdevniecība ar daudziem palīgiem, kas strādā katrs savās mājās.

2006. gadā saņēmu piedāvājumu vadīt Latvijas Literatūras centru. Es to pieņēmu, zināmā mērā atkāpjoties no apgāda darba, to turpināja kolēģas. Vairākus gadus centrā strādāju pilna laika darbu ar jau attīstītiem projektiem. Tagad, kad sakarā ar krīzi mainījusies finanču situācija valstī, ir iespējams vairāk pievērsties „Mansardam”. Šobrīd

pietiekami daudz darbu tepat uz vietas, ar rakstniekiem un latviešu literatūru var darboties ne tikai uz ārpusi. Gan Literatūras centrs, gan Rakstnieku un tulkotāju māja Ventpīlī, gan Latvijas Rakstnieku savienība faktiski ir viens organisms, kam ir viena sakne – mūsu rakstnieki un tulkotāji. Un bieži vien nav svarīgi, vai mēs kaut ko darām Ventpīls mājas, Centra vai Rakstnieku savienības vārdā.

Vai tas nozīmē, ka tagad



Daži jaunākie "Mansarda" izdevumi

literārās aktivitātes ir tavas paaudzes rokās?

Kas gan ir paaudze? Drīzāk es gribētu teikt pilnīgi otrādi – grāmatniecībā mana paaudze ir stipri neaktīva. Es visu laiku gaidu, ka izdevēju vidū parādīsies kāda jauna seja. Kaut kur taču jābūt tiem, kas studē filoloģiju, kultūras menedžmentu un starpkultūru sakarus, ne jau visi viņi interesējas par mūziku un teātri, šajās nozarēs manas paaudzes cilvēku ir vairāk.

Bet rakstītāju taču netrūkst?

Netrūkst gan. To rāda mūsu tradicionālie Prozas lasījumi. Pērn un aizpērn bija sasniegts absolūtais rekords – pietiecās

Guntars Godiņš mūs saindēja ar Tomasu Transtremeru...

...un „Mansards” paguva viņa izlasi izdot, pirms autors tika novērtēts ar Nobela prēmiju literatūrā. Pēc tam bija arī labi noorganizētā Transtremera vizīte Rīgā. Tā ir skaista izdevēju veiksmē!

Man ļoti gribas ieraudzīt uzrakstītu vienotu latviešu literatūras vēsturi. Varbūt nav nemaz tik sarežģīti salikt vienkopus to, kas iedvesmojis un rosinājis, piemēram, Ilzi Šķipsnu un Albertu Belu vai jebkuŗu citu rakstnieku. Literatūra, protams, ir viena, tas daudzkārt skandēts. Un es ceru, ka arī ar mūsu bei-

Ir pārlicība, ka jāveido grāmata, kas veltīta latviešu māksliniekiem Eiropā, ir zināmi aizmetņi arī darbam par māksliniekiem Austrālijā. Lidztekus sērijai Māris Brancis ir uzrakstījis grāmatu par gleznotāju Laimoni Mieriņu, top grāmata par Gundegu Cenni.

Ko lasītājiem vēl gatavo „Mansards”?

Kārlis Vērdiņš strādā ar Gunaru Salīņa Rakstu 2. sējumu, ar Inŗīdu Viksnu apspriežam iespēju izdot viņas prozu, gribam izdot Indras Gubiņas grāmatu „Vēlreiz turp un atpakaļ”, kas „Mežabeles” apgādā izdota Itakā, bet Latvijā nav pieejama.

„Gūsteknis pilī”

Raimonda Staprāna dokumentālā drāma Dailes teātrī

Dažas dienas pirms Valsts svētkiem Dailes teātra Mazajā zālē notika Raimonda Staprāna dokumentālās drāmas „Gūsteknis pilī” pirmizrāde. Luga, kas būvēta uz pils komandanta Oskara Neimaņa atmiņām par Kārļa Ulmaņa pēdējām dienām Rīgas pilī 1940. gada vasarā, režisora Kārļa Auškāpa interpretācijā ieguvusi daudzplākšņainu atveidu. Līdz ar notikumu precīzu izklāstu, sižetu attēlojot dienu pa dienai, iezīmējot pārmaiņas gan notikumos ārpus pils, gan pilī, tāpat arī Valsts prezidenta situācijā un rīcībā, izrādē sniegta arī situācijas tēlainis vērtējums.

Izrāde saista ar dokumentālu precizitāti, un es pieļauju, ka dažam labam skatītājam tā radīs pavisam konkrētu priekšstatu par drāmatiskajām dienām, kad

ieliktenis Maģers, padomijas vēstnieks Latvijā Derevjanskis. Tēlotāju ansamblī ir tikai seši aktieri, pārējās lomas – Kirchenšteinu, ministru Dambiti, armijas komandieri Kļaviņu spēlē... lelles. Režisora iztēle „aizķērusies” aiz autora replikas par Kirchenšteina leļļu valdību, un radusies ne vien leļļu grupa, kas darbojas līdzās „dzīvajiem” aktieriem, bet arī vesels tēlainais slānis, kas, mijoties ar dokumentāliem dialogiem, gan bagātina izrādes stilistikai, gan sniedz vispārīgāku notikumu vērtējumu. Leļļu vidū ir arī greznā rotā tērpta latviešu tautumeita, kam brutāli tiek norauts ziļū vainags. Nu viņai nekas cits neatliek kā tikai dziedāt sēras tautasdziesmas. Arī skatuvei, ko iekārtojis pazīstamais latviešu leļļu filmu mā-

šādos apstākļos izrādes veidotāji atklāj Kārļa Ulmaņa dzīves epizodus, ko savās atmiņās fikšējis pils pārvaldnieks. Aktieris Juris Kalniņš ir lielisks Ulmanis. Sākumā šim monumentāla auguma vīram labi izdodas teikt runas un reprezentabli veikt savus uzdevumus, piemēram, piespraust jaunas zīmotnes dienesta pakāpē paaugstinātam apakšniekam. Taču palikšana „savā vietā” prezidentam bez varas tik tiešām līdzinās gūstam, kur noteikumus diktē tie, kas ir patiesie valdītāji. Rikojumi nāk no Krievijas vēstniecības, no Višinska jaunizveidotās valdības ar Kirchenšteinu priekšgalā, un Ulmanis, šis staltais, pašapzinīgais valstsvīrs mūsu acu priekšā saplok. Soli pa solim viņam nākas piekāpties svešai varai. Ciktāl šī rīcī-



Lauris Dzelzītis politpārvaldes ielikteņa Maģera lomā

degradēts, ne glorificēts. Mēs redzam cilvēku, ko paša rīcība un vēsturiskā situācija no valstsvīra dažās dienās padara par absolūtu niecību. Un kāds jau ir parūpējies, lai iecerētā ārzemju brauciena vietā prezidenta ceļš vestu „drošākā” virzienā – uz

lacioniski, precīzi un savstarpēji delikāti, ka par aktieru meistarību var tikai priecāties. Katrs vārds tiek pateikts īstā vietā, papildot to arī ar zemteksta jēgu. Savukārt Lauris Dzelzītis ielikteņa Maģera lomā ir izaicinoši bezkaunīgs un vaļīgs, demonstrējot savu pilnvaru neierobežoto varu. Leļļu teātra aktieris Pēteris Šogolovs darbojas ar dažāda lieluma leļļēm un atveido arī Derevjanska lomu. Kopumā ansamblī valda pārliecība par šī skatuves darba nozīmību un nenoliedzama aizrautība, jo visus vienu ne tikai mērķtiecīga darbošanās, bet arī apziņa, ka skatītājiem tiek sniegta viela ne jau izklaidei, bet rūgti nopietnām pārdomām par mūsu tautas likteni pagātnē un tagadnē.

Raimonda Staprāna lugas problēmatika šajā sniegtajā precīzi un apbrīnojami tieši sasauca ar latviešu tautas pašreizējo situāciju. Skatoties izrādē, ir jādomā par mērķiem, kas vada mūsu valdību un atsevišķus cilvēkus. Par valsts labumu un personisko izdevīgumu, par to, cik tālu drīkst piekāpties, jo viens kompromiss rada simt nākamos. Jāapzinās, cik svarīga ir valstsvīra cienīga stāja, kas nepieciešama arī tad, kad vairs nav ko zaudēt. Paldies autoram un izrādei par šo rosinājumu!

Gundega Saulīte



Rudums - Pēteris Liepiņš, Lūkins - Juris Bartkevičs



Juris Kalniņš Kārļa Ulmaņa lomā

Latvija zaudēja neatkarību un prezidents bija kļuvis par svešas varas gūstekni pats savā pilī. Līdz ar Kārli Ulmani lugā darbojas arī citas konkrētas vēsturiskas personas – jau minētais Oskars Neimanis, prezidenta adjutants Lūkins, sekretārs Rudums, arī politiskās pārvaldes

slinieks Māris Putniņš, ir it kā leļļu izrādes dekorācijas. Prezidenta galds, piemēram, darināts kā varens Rīgas pils makets ar karogiem, kas Svētā gara tornī tiek mainīti atbilstīgi spēku samēram valstī, kuŗā „pēc darba lauku vēlēšanās” tiek izteikta vēlēšanās iestāties Padomju Savienībā.

ba vērtējama kā rakstura vājums, situācijas neizpratne, neizlēmība, pārprasta diplomātija un rikšanās „mīļā miera labad”, tas spriežams katram skatītājam pašam. Aktieris nesniedz vienkāršotu atbildi. Un, iespējams, tā ir šīs izrādes vislielākā vērtība, jo Kārlis Ulmanis netiek ne

austriem. Pazemojuma pilns ceļš traģikomiskā likteņu spēlē.

Ulmanim pietuvinātie paliek viņam uzticīgi līdz pēdējam un, pat skaidri paredzot neizbēgamo iznākumu, veic savus pienākumus. Pēteris Liepiņš Ruduma, Juris Bartkevičs Lūkina un Gints Grāvelis Neimaņa lomā ir tik

SAGAIĀDĪTS „DIEVU MIJKRĒSLIS”

Latvijas Nacionālajā operā 19. novembrī notika R. Vāgnera operas „Dievu mijkrēslis” pirmizrāde. Tā tika gaidīta ar sakāpinātu interesi, jo šis iestudējums ir nobeigums grandiozām mā-

slinieckam projektam – Vāgnera Nibelunga gredzena ciklam. Pirmais iestudējums „Reinas zelts” mūsu operā jauniestudējumu piedzīvoja 2007. gadā, tam sekoja „Valkīra” (2007),

„Zigfrīds” (2008), tagad diriģenta Kornēliusa Meistersa vadībā tapis „Dievu mijkrēslis”. Šis vērienīgais projekts radīts ar mērķi 2013. gadā, kad visa pasaule svinēs Richarda Vāgnera 200 gadu jubileju, parādīt vienkopus visu Nibelunga operu ciklu. Tad arī Rīgā četros vakaros gaidāmas 16 stundu ilgas skatuves dzīres, kas būs pārbaude gan mūziķu, gan skatītāju izturībai.

Latvijas Nacionālajā operā īstenotais iestudējumu cikls uz Rīgas skatuves pulcējis galvenokārt ārzemju solistus, inscenējumi prasījuši ievērojamu finansiālu ieguldījumu, lieki piebilst, ka ikkatrs no tiem līdz šim izrādīts tikai dažas reizes. Jaunākais – „Dievu mijkrēslis” – izmaksājis 170 000 latu, to izrādīs piecas reizes.

Pēc pirmizrādes skatītāju vērtējumi ir visai pretrunīgi, galvenokārt par Viestura Kairiša un scenogrāfes Ievas Jurjānes darbu. Tagad jāgaida mūzikas speciālistu recenzijas. Arī mūsu laikraksts sola sekot „Dievu mijkrēšļa” vērtējumam.



Skats no operas "Dievu mijkrēslis" izrādes Rīgā

Foto: Gunārs Janaitis



Fragments no I. Jurjānes veidotā izrādes plakāta

Ligita Kovtuna

Skarbs stāsts par skaistu draudzību

Ausma Gūtmane un **Biruta Kalnberga** ir draudzenes, kuŗu draudzība ārdēta gluži vai elles ugunīs. Kā citādi nosaukt ceļu vienā vagonā 1949. gada agrā pavasarī uz Sibīriju un daudziem laimīgi dzīvei atņemtiem gadiem šai pasaules malā. Abas bieži tiek un cieši draudzējas vēl šobaltdien, abas ir rosīgas un dzīvespriecīgas kundzes, interesantas sarunbiedres, kopā dodas tuvākos un tālākos ceļojumos (uz Taizemi, piemēram).

Kopā ar Birutu un viņas meitu Inetu dodos ciemos pie Ausmas, kas dzīvo atgūtājā senču mājā Vidrižos, kur mūs sagaida ne vien īsta lauku gaiļa zupa, bet arī daudz pārsteigumu. Lielākais – Ausmas plašā saimniecība: trīsdesmit govīs, teliņi, cūkas, vistas, sava moderni aprīkota moderniecība un pilns pagrabs. Draudzenes Birutas ģimenei tiek biešu un tupeņu maišeļi, kārtīgs lauku piens. (Es arī tiku pie lielās piena pudeles un atcerējos savu lauku bērnību.) Un – Ausma šo saimniecību vada viena pati! Blakus Ausmas tēva mājām ir skaista māja ar iekoptu dārzu, kur mīt viņas lolojums – meita māksliniece Vija Melķe-Licite. Meitas ģimenei savs bizness – parketa ražotne turpat tuvumā. „Ir tāda drošāka sajūta šajos laikos, ja pašiem sava saimniecība,” pavisam lietišķi saka Ausma un ne mirkli nežēlojas ne par kādu krīzi, ne citādām grūtībām. Grāmatplauktā rindojas atzinības raksti par veiksmīgu uzņēmējdarbību.

To, ka dzīvē nepieciešama iz-

glītība un arods, abas meitenes sapratušas jau Sibīrijā. Biruta izmācījās par medicīnas māsu, Ausma pabeidza rēķinvežu kursus un pēc tam Omskas Celniecības institūtu, iegūstot būvzinieņa izglītību, ar ko pelnīja



No kreisās: Biruta Kalnberga un Ausma Gūtmane

iztiku, arī kopš 1969. gadā atgriezās Latvijā.

„Dzīvoju tā sauktajā gultasvietā, Omskā slaucīju ielas, strādāju par pārmijnieci uz dzelzceļa. Izstājot piedzima meita Vija,” stāsta Ausma. Viņas tēvs – latviešu zēns Leopolds tolaik mita lēģerī, un ar viņu Ausmai saistās dzīves stāsts, kas ir gan skarbs, gan romantisks. Abiem bija lemta tikai divu gadu kopdzīve. Leopoldam bija jādodas uz citu Sibīrijas nostūri un ne jau pēc paša gribas, Ausma palika Omskā un izlēma

izglītības iegūšanu par savas dzīves prioritāti... Vija sāka iet skolā, Ausma strādāja būvniecības objektos. „Paskaties, re, tajās *pufaikbiksēs*, – tā esmu es,” viņa rāda bildē, kur sēž uz stalažām kopā ar būvstrādniekiem.

latviešu skolā bērnu nepieņēma. „Jā, tas bija šausmīgs laiks, Latvija bija ļoti neviesmīga. Pirmajā atvaļinājumā devos uz Vidrižiem, kur tēva mājā dzīvoja sveši ļaudis. Radinieki bija uzzinājuši, ka Limbažos vajag būvdarbu vadītāju. Es pratu visus darbus, sākot no mūrēšanas, beidzot ar aprēķiniem. Tolaik tur būvniecībā strādāja septiņas gučuļu (no Rietumukrainas reģiona ievestie viesstrādnieki – *red.*) brigādes. Limbažos paliku un iedzīvojos. Atguvu arī tēva māju, kur mita trīs svešinieku ģimenes. Divas piekrita māju atstāt, ar trešo gāja grūtāk, viņi vēl ilgi nodzīvoja mājas otrā stāvā...”

Biruta diemžēl nevar baudīt skaisto Latvijas rudeni savās tēva mājās Vidrižos kopā ar savu lolojumu meitu Inetu un viņas ģimeni. Deviņdesmito gadu sākumā mājas gan atguva, bet tās... nodega, visdrīzāk gan tika nodedzinātas. Biruta atgriezās 1957. gadā decembra vidū viena pati, un jaunā medicīnas māsiņa „zināmu iemeslu pēc” nevarēja tā vienkārši dabūt darbu. Līdz atsaucīgi cilvēki visžēlīgi ļāva viņai strādāt par medicīnas māsiņu Vangažu cietumnieku kolonijā. Tur viņa nostrādāja 12 gadus. Vēlāk strādāja tuberkulozes dispensarā Rīgā, tolaik Imanta Sudmaļa ielā. „Par pagātni bija pieņemts nerunāt. Arī tādēļ, lai nebojātu dzīvi bērnam. Kad meita paaugās un skatīja albumus, saprotamā kārtā sāka uzdot jautājumus... Nu jau esmu visu izstāstījusi, un Ineta rosina mani šīs atmiņas uzrakstīt.”

No Sibīrijas atgriezās arī Birutas vecāki un māsa Anita. Savās mājās dzīvot, protams, bija liegts, ģimene apmetās uz dzīvi Lēdurgas mācītājmuižā, māsa strādāja par slaucēju vietējā kolchozā, tēvs – par biškopi.

Kāds tad bijis šo abu ģimeņu „lielais grēks”? Abu tēvi bijuši jaunsaimnieki un aizsargi! Ausma un Biruta piemin arī savu labu draugu – Miervaldi Buku, kuŗš tagad dzīvo Siguldā un kuŗam „Sibīrijas priekus” nācies baudīt pat divas reizes – otrreiz „divies ceļā” kopā ar vecmāti un akordeonu. Miervaldis un viņa brālis Mintauts kopā ar vecākiem – tēvu, Latvijas armijas ģenerāli, un māti – pirmoreiz izsūtīti 1941. gadā. Māte nomira bada nāvē, puikas taisījuši zārku...

Apbrīnojami, ka neapskaužamie likteņi nav spējuši izdzēst gaišumu šo cilvēku dvēselē, ka viņi nav rūgtuma pārņemti. Nē! Kā Ausma, tā Biruta audzē puķes, prot baudīt dzīvi, darboties. Ausma vēl joprojām dzied Vidrižu dāmu ansambli „Savam priekam”. Skumjāka nots gan abu balsis ieskanas, kad runājam par Latvijas nākotni. Ausma: „Nu ļoti „sašķidrināta” tā mūsu tauta. Labākie, spējīgākie aizbrauca paši vai tika izsūtīti.” Biruta: „Tā mūsu lielā bēda ir tā, ka nespējam samaksāt par „smadzenēm”, un cilvēki dodas projām.”

Ir novembris, Latvijas Valsts pašu svarīgāko svētku mēnesis. Abas kundzes droši vien pacels balzama „špicīti” par Latvijas veselību. Mēs arī – par viņu un Tēvzemes veselību!

Likteņdārzs – dāvana Latvijai 100. dzimšanas dienā 2011. gadā paveiktais

Ar katru gadu arvien vairāk cilvēku un uzņēmumu palīdz tapt *Likteņdārzam* – mūsu visu kopīgai dāvanai Latvijas 100. dzimšanas dienā. Šis ir ceturtais dārza tapšanas gads, un aktīvās sezonas laikā *Likteņdārzam* šogad apmeklējuši vairāk nekā 20 000 cilvēku no Latvijas, ASV, Kanađas, Austrālijas, Brazīlijas, Francijas, Norvēģijas, Vācijas, Ukrainas, Lietuvas, Japānas, Īslandes, Polijas, Slovākijas, Itālijas, Rumānijas, Spānijas, Krievijas un citām valstīm.

Likteņdārza īstenotājs – „Kokneses fonds” ir pateicīgs katram, kas iesaistās dārza tapšanā, ziedojot līdzekļus, piezvanot pa ziedojumu tālruni, iestādot koku, strādājot talkā, atvedot savu pelēko akmeni, dāvinot mākslas darbus, ziedojot savu darbu, pakalpojumus, padomu, materiālus vai iegādājoties ziedojumu zīmes un suvenīrus.

Šajā sezonā tika turpināta pagājušajā gadā iesāktā amfiteātra būvniecība. 2011. gada augustā noslēdza līgumu ar SIA „Roplainis” par amfiteātra vidusdaļas izbūvi. Amfiteātra būvniecības darbu turpināšanai pagājušajā gadā beigās AS „Latvijas valsts meži” ziedoja 30 000 latu.

Gada nogalē paredzēts veikt arī Daugavas krasta nostiprināšanas darbus amfiteātra daļā. Daugavas krasta nostiprinājuma tehnisko projektu kā ziedo-

jumu izstrādājis J. Marnauza, SIA „JMI Birojs”, projektu dokumentācijas sakārtošana ir arhitektes G. Kursītes darba ziedojums, savukārt tehnisko projektu ekspertīzi kā ziedojumu *Likteņdārzam* veicis R. Maslovskis. Projektu īsteno Valsts SIA „Vides projekti”, un tās rīkotajā cenu aptaujā par darbu veicēju izvēlta SIA „BGS”.

Arī šogad turpinājās koku stādīšana *Likteņdārzā*. Lai vāktu līdzekļus dārza tapšanai, par katru kociņa stādīšanu Fonds lūdz 50 latu ziedojumu, par košumkrūma – 20 latu un par virša stādījumu – 5 latu ziedojumu. Kopumā ziedojumos par koku stādīšanu 2011. gadā saņemti vairāk nekā 26 000 latu.

Atvesti vairāk nekā 6400 akmeņu *Likteņdārza* amfiteātra pelēko akmeņu krājumam „Sirmais saulriets”. Visdāsnākais vedums – ap 2,6 tonnas akmeņu – 30. jūlijā saņemts no Alūksnes, to organizējuši Alūksnes politiski represēto kluba „Sarma” biedri, sadarbojoties ar AS „Latvijas autoceļu uzturētāju Alūksnes ceļu rajonu”.

Dārza tapšanā iesaistījies arī tēlnieks O. Feldbergs, kuŗa vadībā notiek t.s. lielo akmeņu atlase amfiteātra vidusdaļā. *Likteņdārza* pastāvīgais atbalstītājs – selekcionārs J. Vasarietis uzņēmās vienas dārza daļas apstādīšanu ar paša dāvināta-



Likteņdārzs ar visas tautas atbalstu top uz salas Koknesē, Daugavas vidū. Tā ir vieta, kur sastopas pagātne, tagadne un nākotne, vieta, kur rast mierinājumu, smelties spēku un gūt iedvesmu piepildīt sapņus. *Likteņdārzs* top kā mūsu gadsimta Brīvības pieminekļis un vieno visas paaudzes. Katram ir iespēja piedalīties tā tapšanā – ar savu darbu, laiku, labām domām un līdzekļiem. Vairāk informācijas www.likteendarzs.lv.

jām dienziēdēm.

Izstrādāts arī *Likteņdārza* ieejas vārtu tehniskais projekts.

Galvenais nākamā gada uzdevums ir turpināt amfiteātra būvniecību – izbūvēt amfiteātra daļas t.s. baseina daļu un arī pelēko akmeņu krājumam „Sirmais saul-

riets”. Ir plānots izveidot bruģakmens ceļu līdz amfiteātrim.

Vēl nākamajā gadā paredzēts izbūvēt laivu piestātņi ar skatu terasi. Būvniecības pirmos darbus, krasta nostiprināšanu paredzēts sākt šā gada beigās vai nākamā gada sākumā.

2012. gada 20. martā Latvijas Nacionālajā operā plānots maestro R. Paula un LNO orķestra un solistu labdarības koncerts un otrā *Likteņdārzam* veltītā mākslas darbu izsole. Nākamajai izsolei saņemts vairāk nekā 15 mākslas darbu.

Balsojiet par Brīvo Latviju!

Jūsu abonements ir svarīgs, lai mūsu laikraksts arī turpmāk pastāvētu un paustu objektīvu un vispusīgu informāciju! Pasūtīniet BL saviem radiem un draugiem Latvijā, savai dzimtajai skolai, bibliotēkai! Uzdāviniet abonementu sirmajiem leģionāriem, kuņiem tik ļoti vajadzīgs sarunbiedrs!

1 gada abonementa cena, pasūtīniet avīzi Latvijā – Ls 29,- Samaksa jāveic, naudu ieskaitot SEB banka, konta nr. LV80UNLA0050016243516 ar norādi „BL abonements”.

Pasūtīnāt BL varat arī Rīgas redakcijā Ausekļa ielā 14-2, Rīgā LV-1010, tālr. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv
Par pasūtīnāšanas cenām un kārtību mītnes zemēs skat. avīzes pasītē

BL MANAM DRAUGAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ___ mēnešiem) pēc šādas adreses:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

BL MAN PAŠAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ___ mēnešiem) pēc šādas adreses:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

Dāvināsim mūsu avīzes Latvijas lauku bibliotēkām!

Latvijas Lauku bibliotēku atbalsta biedrība (LBAB) aicina tautiešus sadarboties, papildinot tēvzemes bibliotēku krājumus!

Latvijas cilvēki, īpaši laukos, ir ļoti ieinteresēti saņemt objektīvu un neatkarīgu informāciju par politiskiem, sabiedriskiem un kultūras dzīves notikumiem Latvijā un ārpus mūsu valsts, vēlas zināt, kā klājas ārzemēs mītošajiem tautiešiem.

Latvijas pagastu un mazpilsētu bibliotēkas ir vietējie informācijas, izglītības un kultūras centri, kur cilvēki tiekas, lasa, lieto tīmekli. Lieki teikt, ka naudas bibliotēku krājumu papildināšanai, jo sevišķi pēdējos, krīzes skartajos gados, ir ļoti maz, nereti nav nemaz...

LBAB savu iespēju robežās nāk talkā, nu jau desmit gadus atbalstot bibliotēkas visā Latvijā gan morāli, gan materiāli – dāvinot grāmatas, žurnālu un laikrakstu abonementus. Aicinām jūs, godātie tautieši, pievienoties mums!

Dāviniet laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* abonementus Lat-

vijas lauku bibliotēkām – tā būs ļoti vērtīga dāvana, kas nesīs daudz prieka!

LBAB adrese: Ģertrūdes ielā 31-15, Rīgā, LV-1011.

Tālr. - + 371 29457820.

Patiesā cieņā
Biruta Eglīte,
LBAB priekšsēde (vadītāja)

P.S. Par abonementu dāvināšanu var sazināties arī ar laikrakstu Rīgas redakciju.

tālr.: +371 67326761,

+371 29439423;

e-pastu: redakcija@brivalatvija.lv

Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Sirsniņi pateicos par Melburnas Latviešu biedrības bibliotēkai piesūtīto laikrakstu „Brīvā Latvija”!

Mūsu bibliotēka nemitīgi aug, tuvojoties savam mērķim – savākt visas latviešu publikācijas brīvajā pasaulē, kā arī to, kas par viņiem un Latviju ir publicēts.

Arī Jums šeit ir nopelni, par ko Jums pienākas visas latviešu sabiedrības pateicība!

Melburnas Latviešu biedrības vadītāja **Olga Siliņa**
Melburnā
2011. gada 21. oktobrī

P.S. BL redakcija un izdevēji pateicas par ziedojumu £ 110,-!

Pateicība

Miļš paldies visiem apsvēcējiem mūsu dubultjubilējā! Jūsu sirsnība vēl ilgi sildīs mūs.

Baiba un Andris Vītoliņi.

Ziemsvētku tirdziņš

Zviedrijas Latviešu apvienība aicina uz gadskārtējo svētku tirdziņu, š.g. **18. decembrī** no pulkst.12.00 līdz 17.00 parastajās telpās, Wallingatan 34, 5 tr. (durvju kods 8591), Stokholmā.

Varēs iegādāties taisnā ceļā no Latvijas atvestus labumus - kā rupju un saldskābo maizi, sieru, skābētus kāpostus, šprotes, zirņus, „gotiņas” un daudz ko citu. Piedāvāsim par pašizmaksu Latvijas desināš ar piedevām.

Visi miļi gaidīti – ZLA valde

SIA „MADONAS POLIGRAFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliā klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtīnājumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,

iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010
Tālr (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE. Tālr. 01162431322, fakss 01162433312. e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar

2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem €60; 12 mēnešiem €110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija.

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkommittén, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Postgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL kants Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 16, 12 mēnešiem Ls 29 (€ 33).

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr.
Komerālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespēst: SIA Madonas Poligrafists

